

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Zondag 23
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Gezang 145 : 1 - 4**
- 4. Lezing van de wet bewerking E.A. de Boer**
- 5. Zingen : Psalm 86 : 4 en 5**
- 6. Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
- 7. Schriftlezing : 1 Johannes 1**
- 8. Zingen : Psalm 36 : 2 en 3**
- 9. Tekst : Zondag 23**
- 10. Prediking**
- 11. Zingen : Psalm 65 : 2 en 3**
- 12. Dankzegging en voorbede**
- 13. Dienst van de offergaven**
- 14. Slotzang : Gezang 90 : 1 en 2**
- 15. Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Wat vinden de mensen van mij? We willen graag dat de mensen die belangrijk voor ons zijn positief over ons denken. Voor kinderen zijn dat hun ouders. Jullie willen toch, jongens en meisjes, dat papa en mama blij met jullie zijn. Trots op jullie zijn. Veel kinderen vinden het zo belangrijk dat papa en mama hen zien staan, dat ze liever een standje krijgen dan geen aandacht. Veel mensen doen erg hun best om ervoor te zorgen dat er positief over ze gesproken wordt. Daar gaat bij veel mensen veel energie in zitten. Terwijl je je af kunt vragen hoe belangrijk dat nu werkelijk is. Eén van de dingen die ik in de loop van de jaren heb geleerd is dat je maar weinig invloed hebt over hoe mensen over je denken. Veel mensen hebben op een bepaald moment hun mening gevormd en die is zelden te veranderen. Dus het is energieverspilling om je daar druk over te maken. De Heer Jezus stak daar ook niet veel energie in. Was Hij op zoek geweest naar de eer van de mensen, dan had Hij nooit zijn leven voor ons gegeven. Zelfs toen Johannes de Doper niet bleek te begrijpen waar Jezus mee bezig was, heeft Hij niet veel moeite gedaan om het Johannes uit te leggen. **[Echt belangrijk]** Hij vertelde wat Hij deed en wat er gebeurde door zijn optreden en eindigt met de woorden: zalig wie aan Mij geen aanstoot neemt. Dus Jezus legt het probleem terug bij Johannes. 'Johannes, dit is wat ik doe, kun je blij en dankbaar zijn voor het liefdewerk wat Ik doe. Of erger je je daaraan.' Uiteindelijk was voor Jezus alleen de mening van zijn Vader belangrijk. Wat Hij deed, was er altijd op gericht om zijn Vader blij te maken. Zijn Vader te eren. Dat lijkt mij iets waar wij ook allemaal onze winst mee kunnen doen. Voor wiens naam en eer leven wij en naar welke eer zijn wij dan op zoek? In Zondag 23 gaat het precies om deze vraag: hoe kijkt God naar ons en hoe kijken wij naar onszelf? Ik bedien u het Woord van de HERE onder het volgende thema:

[Thema & verdeling] De Heilige Geest leert ons om geestelijk naar onszelf te kijken, want

- 1. Hij ontdekt ons aan onze boosheid,**
- 2. Hij leert ons naar onszelf te kijken door Gods ogen,**
- 3. Hij leert ons te geloven in Jezus Christus.**

We zullen dus eerst zien dat de Heilige Geest ons ontdekt aan onze boosheid. Er zit een grote spanning in deze zondag van de Catechismus. Of beter gezegd er zit een grote

spanning in het leven van een christen. Een spanning die we in de Catechismus belijden. Namelijk dat we ervaren dat we in en in zondig zijn en God toch tegen ons zegt dat als Hij naar ons kijkt geen zonde aan ons kan ontdekken. Het is alsof deze twee jongens thuis komen en moeder zegt: 'Jongens, fijn dat jullie zo schoon zijn gebleven. **[Vieze jongens]** Ga snel aan tafel. Dan ga ik lekker pannenkoeken voor jullie bakken en kunnen jullie gelijk aanvallen.' Die jongens zouden elkaar waarschijnlijk verbaasd aankijken, want ze weten zelf dat ze helemaal onder de modder zitten. En ze vragen zich af wat er met mama aan de hand is. Is er iets mis met haar ogen? Dat moet wel. Want mama heeft er een hekel aan als je vies bent en je moet het niet wagen om met ongewassen handen aan tafel te komen. En nu laat ze je zo aan tafel gaan. Wat is er aan de hand? Zoiets, maar dan nog groter doet God. Want dat we vies en vuil zijn dat weten we. Zeker als we in de kerk zijn opgegroeid en je al heel jong geleerd hebben wat God van ons vraagt en wat Hij niet wil hebben. We hebben het net nog gehoord. God wil dat wij Hem liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf. Meet ons leven daar maar aan af. Dan ervaar je je onvolmaaktheid. Menig christen ervaart dat als zwaar. Als een domper op het plezier in het leven. En dat is het natuurlijk ook. Het is niet leuk als de vinger wordt gelegd bij dingen in ons leven die niet kloppen. Veel mensen schieten zelfs in de verdediging als ze aangesproken worden op hun fouten. Dan volgen reacties als: 'Bemoei je met je eigen zaken!' Of: 'Jij bent zelf ook niet zonder fouten!' We willen zo graag blij zijn met onszelf. **[Niet praten]** Maar niet meer praten over onze zonden is geen oplossing. Want dat neemt onze zonden echt niet weg.

Maar het heeft geen zin om je ogen te sluiten voor je zonden. En het werkt ook niet echt. Want we kunnen ons geweten nu eenmaal niet het zwijgen opleggen. De Heilige Geest is zo genadig dat Hij ons toch met de waarheid zal confronteren. En wie zijn oren sluit voor de stem van zijn geweten zal er niet gelukkiger op worden. Die zal ervaren dat hij geen vrede met zichzelf heeft. **[Ons geweten]** Nu moet ik hier wel even een pas op de plaats maken. We kunnen niet zomaar een '=' tussen ons geweten en de Heilige Geest zetten. Want de Heilige Geest is bij ieder mens dezelfde Geest, maar het geweten van mensen is niet altijd gelijk. Een geweten wordt in de loop van een mensenleven gevormd. Gevormd door opvoeding, door school, door de kerk, door mensen in onze omgeving. Maar als dat geweten op een christelijke manier is gevormd, dan doet een

christen er goed aan om ernaar te luisteren. Want dan gebruikt de Heilige Geest ons geweten om ons duidelijk te maken dat we ons van de HERE aan het vervreemden zijn. De Heilige Geest is God en God is licht, zo hebben we gelezen. En als we doen alsof we geen zonden hebben, misleiden we onszelf en is de waarheid niet in ons. Dus broeders en zusters, als de Heilige Geest ons duidelijk maakt dat we zondigen, dan moeten we dat als een geschenk aanvaarden. Dan spreekt daar de liefde van God uit. **[Schuldig voor God]** En de Heilige Geest bepaalt ons door ons geweten bij het feit dat wij schuldig staan tegenover God. Dat wij het verdienen dat God ons afwijst en ons laat vallen. En maar niet voor enige tijd laat vallen. Maar ons geweten maakt ons ook duidelijk dat wij zulke hardleerse zondaars zijn dat wij het verdienen dat God zijn handen van ons afrekt. En laat niemand nu denken dat God dat doet om ons te kwellen. De Heilige Geest is een Geest van liefde. God doet dit omdat Hij ons lief heeft en ons juist niet verloren wil laten gaan. Hoe? Dat zullen we in het tweede punt zien.

[Punt twee] **In het tweede punt zullen we zien dat de Heilige Geest ons leert om onszelf door Gods ogen te zien.** Het evangelie heeft een onvoorstelbaar heerlijk antwoord op de grote nood van de wereld. Het probleem is alleen dat velen in onze samenleving die nood niet voelen. Namelijk de nood dat God zo niet met ze verder kan. De nood dat je geweten je telkens aanklaagt en je laat weten dat je schuldig bent. Dat zoveel mensen die nood niet ervaren, moeten we misschien wel als een oordeel van God duiden. God heeft eerder mensen in hun onwetendheid gelaten. Zodat ze ziende blind waren en horende doof. Maar de mensen van wie God de ogen heeft geopend heeft voor hun nood, ontvangen ook van God de kennis waar ze met hun nood naartoe moeten. Naar Jezus Christus! **[In Christus]** Als ik het goed begrepen heb, heeft ds. Bondt de vorige week vertelt hoe belangrijk de uitdrukking 'in Christus' voor mij is. En dat is niet omdat ik iets gevonden zou hebben wat nog niet bekend was, maar omdat de Heilige Geest ons er in de Bijbel telkens weer op wijst dat ons leven in Christus is. In Christus zijn wij uitverkoren. In Christus worden wij gered. In Christus zijn we in de hemel. En in de Catechismus vinden we deze belangrijke woorden ook terug. In het antwoord op vraag 59: Wat hebt u er nu aan, dat u de twaalf artikelen van het geloof gelooft? En dan is het antwoord: Dat ik *in Christus* voor God rechtvaardig ben en een erfgenaam van het eeuwige leven.

En wat het betekent om 'in Christus rechtvaardig zijn' wordt vervolgens heerlijk uitgewerkt in antwoord 60. Een van de mooiste antwoorden van de Catechismus. 'God schenkt mij, zonder enige verdienste van mijn kant, alleen uit genade, de volkomen voldoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus. Hij rekent mij die toe, alsof ik nooit zonde had gehad of gedaan, ja, alsof ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht had die Christus voor mij volbracht heeft.' Hebben jullie dat ook gehoord, jongens en meisjes. Denk nog even terug aan die jongens die helemaal onder de modder zaten. Zo vuil zijn wij allemaal door onze zonden. Maar toch kijkt God naar je alsof je nooit iets verkeerd hebt gedaan. Alsof er geen spatje modder op je zit. Terwijl God dus heel goed weet dat het anders is. Hoe dat kan? Het geheim zit in dat die twee woorden: in Christus. En wat betekent dat dan? In Christus zijn? Laten we het op een heel eenvoudig uitleggen. **[Vieze tennisbal]** Ik heb hier op de beamer een vieze tennisbal. Hij is lek en je hebt er niets aan. Ik zou hem nooit meenemen op vakantie. Maar op het volgende plaatje heb ik die **[in een pan]** vieze en kapotte bal in een schone en blinkende pan gelegd. En als ik dan vervolgens het glimmende deksel op de pan doe, dan zie je er niets meer van. **[Vuilheid bedekt]** Zo'n pan zou ik best meenemen op vakantie. En als die pan meegaat op vakantie, dan gaat die tennisbal ook mee op vakantie. En als wij dus in Christus zijn, dan is niet meer zichtbaar dat wij van onszelf vies en onbruikbaar zijn. Dan zijn onze zonden door Christus bedekt. En natuurlijk is het wat ingewikkelder dan het voorbeeld van de bal en de pan, maar het geeft wel de kern aan. Als u buiten Christus blijft, dan ziet God u aan met al uw vuilheid en gebreken. Maar als we in Christus zijn dan zijn die vuilheid en gebreken met de volmaaktheid van Christus bedekt. En dan mogen we met Christus gaan waar Hij gaat. En dan ontvangen we met Christus alles wat God Hem geeft. Als Jezus Christus een grote vreugde is voor God, dan zijn dus alle mensen die in Jezus Christus zijn, dat ook. Als Jezus Christus zijn plaats in de hemel ontvangt, dan hebben alle mensen die in Jezus Christus zijn ook hun plek in de hemel. In Jezus Christus ben ik rechtvaardig voor God en mag ik met Jezus Christus delen in al de schatten die Hij verdiend heeft. Buiten Jezus Christus ben ik vuil en onbruikbaar. En dat is dus wat een christen bij het opgroeien steeds meer moet gaan zien. **[Twee werkelijkheden]** Dat er die twee werkelijkheden zijn. De werkelijkheid van die vieze, kapotte tennisbal. Die mens waar God dus niets mee kan. Een heel voelbare werkelijkheid. Want wat brengen we van onszelf terecht van een leven waarin we God boven alles

liefhebben. Maar er is ook die andere werkelijkheid die niet zichtbaar en voelbaar is, maar die net zo werkelijk is als die van mijn mislukking. De werkelijkheid dat als ik in Jezus Christus ben, God doet alsof die mislukking er niet is. Ja, dat God mij aanziet alsof ik als Jezus Christus ben. Een mens zonder zonde. Een mens die volmaakt is, zoals Jezus Christus volmaakt is. En deze beide werkelijkheden moeten dus werkelijkheid worden voor uzelf. Als u alleen maar uw zonden en tekortkomingen zien, maakt u Jezus Christus niet blij. Want dan is Hij blijkbaar voor niets voor u gestorven. Als u uw zonden en tekortkomingen niet ziet, dan is de waarheid niet in u. Want dan had Christus blijkbaar niet hoeven te sterven om u te redden.

Beide moet u vasthouden. Hoe onverenigbaar ze ook zijn. **[Geen evenwicht]** En in het leven van een christen ziet dat er zo uit, dat de ene keer het gevoel van tekortkomen en zondig zijn zal overheersen. Een andere keer zal de dankbaarheid en de verwondering overheersen dat God je aanziet alsof je nooit wat verkeerd. Wie denkt dat hij de spanning die er tussen deze twee ervaringen zit in evenwicht kan brengen, die heeft het mis. Het leven in geloof is een leven in een levende relatie met God en bij dat leven hoort dat de ene keer dit overheerst en de andere keer dat.

En de grote vraag is dus hoe kan een mens die vanuit zichzelf buiten Christus staat in Christus komen? En daar is maar één antwoord op: door het geloof. Door in deze man uit Nazareth te geloven. Dat zullen we in de laatste plaats zien. **[Punt drie]** **De Heilige Geest leert ons te geloven in Jezus Christus.** Er is dus dat levensreddende wonder dat God ons in Jezus Christus aanziet, waardoor onze zonden bedekt zijn. Een wonder waar een mens alleen deel aan kan krijgen door in Jezus Christus te geloven. Over dat geloof is veel over te zeggen. Maar we moeten ons beperken. Bij de behandeling van Zondag 7 hebben we stil gestaan bij het karakter van het geloof. Bij Zondag 25 zullen we zien waar dat geloof vandaan komt. Namelijk van de Heilige Geest. Waar het nu om gaat is dat we er diep van doordrongen zijn dat dit geloof dat ons één maakt met Christus, geen prestatie van onze kant is. Je kunt niet zeggen: 'Ik verdien het dat God mij aanziet in Jezus Christus, want ik geloof in Hem.' **[Geen prestatie]** Dat geloof is namelijk geen prestatie waardoor God ons in Christus aanziet. Nee, het geloof is de weg waardoor God ons in Christus aanziet. Het geloof is namelijk niet iets wat we zelf bewerken, maar het is een geschenk van de Heilige Geest. Vandaar dat we in antwoord 61 belijden dat we niet door de waarde van ons geloof aangenaam zijn voor God. Maar door het geloof

neem ik die aan en maak ik die tot mijn eigendom. Dus laat niemand denken dat God ons beloont voor ons geloof. Want dat is niet zo. Het geloof is niets meer en niets minder dan de handen waardoor we al de rijkdommen die Christus voor ons verdiend heeft, ontvangen.

Amen